

Bryssel 26.11.2019
COM(2019) 601 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Komission yhdeksäs kertomus perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnasta (2016–2018) (neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014, 6 artiklan 3 kohta)

1. JOHDANTO

Komissio antaa joka kolmas vuosi¹ Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen perinteisten omien varojen² tarkastusjärjestelyjen toiminnasta.

Vuosina 2016–2018 näitä varoja asetettiin komission käyttöön yli 60 miljardia euroa (netto). Tämä oli vuosittain keskimäärin yli 20 miljardia euroa. Kyseessä on 20 prosentin lisäys vuosiin 2013–2016 verrattuna.

Perinteisten omien varojen tarkastukset perustuvat 26 päivänä toukokuuta 2014 tehtyyn neuvoston päätökseen 2014/335/EU, Euratom³, 26 päivänä toukokuuta 2014 annettuun neuvoston asetukseen (EU, Euratom) N:o 608/2014⁴ ja 26 päivänä toukokuuta 2014 annettuun neuvoston asetukseen (EU, Euratom) N:o 609/2014⁵.

Tässä asiakirjassa kuvataan ja analysoidaan perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toimintaa ajanjaksolla 2016–2018.⁶ Kertomuksessa käsitellään Euroopan komission tällä ajanjaksolla toimittamia perinteisten omien varojen tarkastuksia, ja se sisältää seuraavia muita toimintoja, jotka on suoritettu EU:n taloudellisten etujen suojelemiseksi:

- komission jäsenvaltioissa toimittamia tarkastuksia ja niiden jatkotoimia;
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen alustaviin huomautuksiin liittyviä jatkotoimia;
- sellaisten tileistä poistettujen saamisten tutkintaa, joita ei ole saatu perittyä;
- sellaisten jäsenvaltioiden virheiden käsittelyä, jotka johtivat perinteisten omien varojen menettämiseen;
- petoksiin ja sääntöjenvastaisuuksiin liittyvän tietokannan (OWNRES) hallintaa;
- A- ja B-kirjanpidon tarkastuksia koskevaa jäsenvaltioiden toista pilottihanketta;
- ehdokasmaiden avustamista.

2. PERINTEISEN OMIEN VAROJEN TARKASTUSTEN KEHYS JA MENETTELY

2.1. Perinteisten omien varojen sääntely- ja toimintakehys

Perinteisten omien varojen kerääminen on annettu lainsäädännössä jäsenvaltioiden tehtäväksi. Niiden on asetettava kerätyt maksut EU:n talousarvion käyttöön⁷ ja pidätettävä

¹ Asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 6 artiklan 3 kohta.

² Tullimaksut, jotka kannetaan EU:n ulkopuolelta EU:hun tuotavista tavaroista, sekä sokerimaksut.

³ EUVL L 168, 7.6.2014, s. 105

⁴ EUVL L 168, 7.6.2014, s. 29

⁵ EUVL L 168, 7.6.2014, s. 39, asetusta sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä toukokuuta 2016 annetulla neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2016/804 (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 85)

⁶ Kertomuksessa käsitellään EU:n toimielinten (komission ja tilintarkastustuomioistuimen) tarkastustoimintaa. Siinä ei tarkastella jäsenvaltioiden tekemiä tarkastuksia, joiden yksityiskohtaiset tulokset esitellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 325 artiklan mukaisesti laaditussa vuosikertomuksessa.

⁷ Tällä termillä viitataan lainsäädännössä jäsenvaltioiden EU:n talousarvioon tekemiin maksuihin.

kantokuluina kiinteä 20 prosentin osuus kaikista komission käyttöön asetettujen perinteisten omien varojen määrästä⁸ korvauksena maksujen keräämisestä aiheutuneista kustannuksista – todellisista kustannuksista riippumatta. Jäsenvaltioiden on myös itse tehtävä tarkastuksia ja annettava niistä selvityksiä komissiolle.

Komissiolla on kuitenkin edelleen merkittäviä tarkastusvaltuuksia tällä alalla. Paikalla toimitettavat tarkastukset ovat tärkeitä tähän liittyviä välineitä, jotta perinteisten omien varojen keruujärjestelmää voidaan valvoa useiden erityyppisten jäsenvaltioiden lainsäädännön ja asiakirjojen tarkastusten⁹ avulla.

Komissio toteuttaa lisäksi tarvittavat toimet niiden huomautusten perusteella, jotka tilintarkastustuomioistuin esittää vuosikertomuksessaan, erityiskertomuksissaan tai alustavissa huomautuksissaan, sekä niiden huomautusten ja suositusten perusteella, jotka Euroopan parlamentti esittää talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapausmenettelyn yhteydessä. Komissio varmistaa, että jäsenvaltiot soveltavat EU:n sääntöjä moitteettomasti, ja antaa tästä selvityksiä budjettivallan käyttäjälle.

Komission tarkastustoimilla on kolme päätavoitetta:

- Yhtäläisten kilpailuolosuhteiden säilyttäminen jäsenvaltioiden ja taloudellisten toimijoiden välillä siitä riippumatta, missä EU:n jäsenvaltiossa tavarat tulliselvitetään, jotta estetään kilpailun vääristyminen.
- Keruun parantaminen. Komission on varmistettava, että jäsenvaltiot täyttävät perinteisten omien varojen keruuta ja niiden käyttöön asettamista koskevat velvollisuutensa. Komissio tarkastaa jäsenvaltioiden perinteisten omien varojen keruun osalta toteuttamat toimet, myös ilmoittamisen hyvissä ajoin tullivelasta ja tarvittavina pidetyistä pakkoperintämenettelyistä.
- Tiedottaminen budjettivallan käyttäjälle. Tarkastustulosten perusteella komissio pystyy arvioimaan, kuinka tehokkaasti ja moitteettomasti jäsenvaltiot hoitavat perinteisten omien varojen keruun ja käyttöön asettamisen. Se voi myös tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi sekä antaa tietoja budjettivallan käyttäjälle.

⁸ Tämä prosenttiosuus on vaihdellut vuosien saatossa ja on 10 prosenttia ennen 28. helmikuuta 2001 käyttöön asetettujen varojen määrästä ja 25 prosenttia 1. maaliskuuta 2001 ja 28. helmikuuta 2014 välisenä aikana käyttöön asetettujen varojen määrästä. Maaliskuun 1. päivän 2014 jälkeen käyttöön asetettuihin varoihin sovellettava prosenttiosuus on 20 prosenttia.

⁹ **Lainsäädännön tarkastaminen:** tarkastukset, jotka koskevat jäsenvaltioissa annettuja perinteisten omien varojen keruuta koskevia säännöksiä. **Asiakirjojen tarkastaminen:** jäsenvaltioiden toimittamien kirjanpidon otteiden ja erityyppisten kirjanpitoasiakirjojen ja -tiedostojen analysointi; koskee myös jäsenvaltioiden ilmoituksia saamisista, joita ei saada perittyä. **Paikalla toimitettavat tarkastukset:** kansallisten järjestelmien ja niiden perustana olevien asiakirjojen tarkastaminen EU:n lainsäädännön noudattamisen osalta sekä kirjanpidon että tullimenettelyjen näkökulmasta. Komissio tekee nämä tarkastukset joko yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tai itsenäisesti.

Tämän lisäksi tarkastukset auttavat varmistamaan tulliliiton tehokkaan toiminnan ja EU:n sääntöjen yhdenmukaisen soveltamisen, jotta vältetään puutteilta, joita petostentekijät voivat hyödyntää tai joiden avulla ne voivat kiertää tullimaksuja.

Uutta tullilainsäädäntöä alettiin soveltaa 1. toukokuuta 2016 alkaen, ja uutta vuosien 2014–2020 omia varoja koskevaa lainsäädäntökehystä sovelletaan takautuvasti 1. tammikuuta 2014 lähtien. Lisäksi jatkuva kaupan helpottaminen ja yksinkertaistaminen vaikeuttavat komission ja jäsenvaltioiden tekemiä perinteisten omien varojen tarkastuksia.

2.2. Perinteisten omien varojen paikan päällä tehtävien tarkastusten tavoitteet ja menetelmät

Perinteisten omien varojen tarkastusten päätavoitteena on varmistaa, että jäsenvaltioissa käytössä olevat menetelmät täyttävät asiaa koskevat EU:n säännökset ja että EU:n taloudellisia etuja suojataan asianmukaisesti ja yhtenäisesti aina, kun tavaroita tulliselvitetään. Joka vuosi tarkastetaan lukuisia tulli- ja kirjanpitoaiheita. Lopputuloksena on jäsenvaltioissa käytössä olevien menettelyjen yhdenmukaistaminen ja tehostaminen, jotta EU:n taloudellisia etuja voidaan suojella yhdenmukaisella tavalla tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Komission paikan päällä tekemät tarkastukset perustuvat tarkkoihin menetelmiin. Tarkastukset on suunniteltu osaksi vuotuista tarkastusohjelmaa, joka perustuu riskianalyysiin ja jossa nimetään useita, yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tarkastettavia osa-alueita.

Kaikki tarkastukset tehdään vakio menettelyillä, ja niissä käytetään räätälöityjä tarkastusvälineitä sen varmistamiseksi, että tarkastukset tehdään ja raportit laaditaan yhdenmukaisesti.

Lisäksi vuosina 2014 ja 2016 käynnistettiin jäsenvaltioiden itsensä toteuttama tarkastusten pilottihanke A- ja B-kirjanpidon tarkastusten hallinnoinnista. Vaikka tulokset olivat yleisesti myönteisiä, komission yksiköt päättivät olla jatkamatta tätä yhteistä työtä, koska odotetut synergia- ja tehokkuusedut eivät toteutuneet.

3. KOMISSION VUOSINA 2016–2018 TOIMITTAMAT PERINTEISTEN OMIEN VAROJEN TARKASTUKSET

Vuosina 2016–2018 komissio teki asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 2 artiklan nojalla **68 tarkastusta**, joissa tehtiin 233 havaintoa. Neljä näistä tarkastuksista tehtiin yhteisen tarkastusjärjestelyn mukaisesti.¹⁰

Tehdyistä 233 havainnosta 134:llä (57,5 %) oli suoria taloudellisia ja 60:llä (25,8 %) lainsäädännöllisiä vaikutuksia.

Tarkastuksissa arvioidaan sekä kirjanpito että tullimenettelyt.

¹⁰ Tanskassa ja Itävallassa toimitetut tarkastukset.

3.1. Kirjanpito

A- ja B-kirjanpidon hallinnointi¹¹ tarkastetaan kaikissa tarkastuskäynnin kohteena olevissa jäsenvaltioissa yhdessä varsinaisen tullimenettelyjä koskevan tarkastusaiheen kanssa. Vuosina 2016–2018 tästä aiheesta tehdyt tarkastukset vahvistivat sen, että virheet olivat lähinnä kertaluonteisia ja järjestelmälliset virheet olivat poikkeuksellisia. Jäsenvaltiot ovat ottaneet vastatakseen todettujen havaintojen taloudellisista seurauksista.

Kokonaistilanne parani sen ansiosta, että komission tarkastuksissa kiinnitettiin tähän asiaan huomiota ja että suurimmassa osassa jäsenvaltioita käytettiin sähköisiä kirjanpitojärjestelmiä, joilla pienennetään manuaaliseen käsittelyyn liittyvien virheiden riskiä. Jäsenvaltioiden on kuitenkin tehostettava edelleen ponnistelujaan B-kirjanpidon huolellisen hallinnoinnin ja A-kirjanpidon oikaisujen varmistamiseksi ja tuotettava kaikki lainsäädännössä edellytetyt tiedot sen varmistamiseksi, että kirjanpitomenettelyt ovat selkeitä ja läpinäkyviä.

Lisäksi viidessä jäsenvaltiossa tehtiin useita tarkastuksia **A- ja B-kirjanpidon sekä niihin liittyvien kirjanpitomenettelyjen luotettavuudesta**. Yleisenä johtopäätöksenä oli, että kirjanpitomenettelyt olivat EU:n säännösten mukaisia ja että niillä varmistettiin EU:n taloudellisten etujen suojaaminen. Näiden tarkastusten perusteella ilmoitetut havainnot liittyivät joihinkin epäjohtonmukaisuuksiin kahden kirjanpidon välillä ja myöhäisiin B-kirjanpidon poistoihin, joilla oli vain vähäinen taloudellinen vaikutus.

3.2. Tullimenettelyt vuosina 2016–2018

Tarkastuksissa keskityttiin seuraaviin asioihin näiden kolmen vuoden aikana:

2016

- tullisuspensioiden ja -kiintiöiden hallinnointi;
- tullietuuksien hallinnointi;
- A- ja B-kirjanpidon luotettavuus;
- valvontastrategia tullausarvon alalla (pilottihanke).

2017

- tullisuspensioiden ja -kiintiöiden hallinnointi;
- EU:n ulkoiset passitus- ja TIR-menettelyt;

¹¹ Jäsenvaltiot merkitsevät perinteiset omat varat yhteen seuraavista kirjanpidoista:

- **tavanomainen kirjanpito** (A) perityille määrille tai vakuuksilla katetuille määrille (kyseiset määrät maksetaan EU:n talousarvioon);
- **erilliskirjanpito** (B) perimättä oleville määrille tai sellaisille vakuuksilla katetuille määrille, jotka on riitautettu. Perinteiset omat varat, jotka liittyvät tullimaksuihin, **joita ei saada perittyä**, on poistettava erilliskirjanpidosta tietyn ajanjakson jälkeen. Tällaiset perinteiset omat varat on samanaikaisesti asetettava komission käyttöön (maksettava komissiolle) lukuun ottamatta tapauksia, joissa niitä ei ole voitu periä ylivoimaisen esteen tai muun jäsenvaltiosta riippumattoman syyn vuoksi tai siksi, että tullivelan tileihin kirjaamista tai tiedoksi antamista on lykätty, jottei aiheutuisi vahinkoa unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavalle rikostutkinnalle.

- valvontastrategia suurten liiketoimintayksikköjen alalla.

2018

- valvontastrategia tullausarvon alalla;
- valvontastrategia aurinkopaneelien tuonnin alalla.

Tarkastuksia varten valitaan tullin tarkastusaiheet, joihin liittyy suurin unionin taloudellisiin etuihin kohdistuva riski.

Tavaroiden aliarvostaminen on määritelty merkittäväksi jäsenvaltioiden ja EU:n talousarvioon liittyväksi taloudelliseksi riskiksi. Se aiheuttaa huomattavia menetyksiä perinteisissä omissa varoissa ja arvonlisäveroissa, jotka jäävät keräämättä jäsenvaltioilta, kuten on osoitettu perinteisten omien varojen tarkastuksissa ja OLAFin äskettäisissä tutkimuksissa¹². EU joutui merkittävän tullipetoksen uhriksi, ja petoksen seuraukset tuntuivat kaikkialla EU:ssa. Siinä kansainväliset järjestäytyneet rikollisryhmät tunnustelivat EU:n satamia löytääkseen paikat, joissa valvonta oli heikointa, jotta ne voisivat ilmoittaa virheellisesti alhaisia arvoja Kiinasta tuotaville tekstiileille ja jalkineille jäämättä kiinni.

Vaikka monet jäsenvaltiot alkoivat panna täytäntöön kohdennettuja toimenpiteitä tällaisten petosten vähentämiseksi, tällaisen kaupan määrä jatkoi kasvuaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa sen puutteellisten tullitarkastusten vuoksi. Vuoteen 2016 mennessä Yhdistyneen kuningaskunnan osuus petollisesti aliarvioiduksi epäilystä koko EU:n alueelle suuntautuneesta Kiinasta peräisin olevasta tekstiili- ja jalkineuonnista oli lähes 80 prosenttia. Perinteisten omien varojen tarkastuksissa vahvistettiin, että Yhdistynyt kuningaskunta ei pannut täytäntöön mitään tehokkaita toimenpiteitä tämän petoksen torjumiseksi lokakuuhun 2017 mennessä. Se myös kieltäytyi asettamasta EU:n talousarvion käyttöön toimimatta jättämisensä vuoksi menetettyjä perinteisiä omia varoja, joiden määräksi arvioitiin 2,1 miljardia euroa (netto) vuosina 2011–2017. Komissio käynnisti tämän perusteella rikkomusmenettelyn Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan maaliskuussa 2018 ja toimitti kanteensa unionin tuomioistuimelle maaliskuussa 2019.

Tullisuspensioiden ja -kiintiöiden hallinnointi tarkastettiin vuosina 2016 ja 2017 yhteensä 11 jäsenvaltiossa.

Havaintojen mukaan suurin osa jäsenvaltioista noudatti EU:n lainsäädäntöä ja varmisti, että EU:n taloudellisia etuja suojataan riittävästi. Puutteita havaittiin kuitenkin tariffikiintiöiden hallinnoinnissa, suoritetuissa tarkastuksissa ja perinteisten omien varojen käyttöön asettamisessa osittaisen jaon tai kiintiön epäämisen yhteydessä. Komissio on kehottanut niitä jäsenvaltioita, joissa puutteita havaittiin, korjaamaan ne nopeasti sääntelyn kannalta ja maksamaan hallinnollisten virheiden vuoksi menetetyt perinteiset omat varat.

¹² Katso OLAFin kertomukset vuosilta 2017 ja 2018.

Lisäksi vuonna 2016 **tullietuuksien hallinnointia** tutkittiin kahdessa jäsenvaltiossa. Tässä yhteydessä kiinnitettiin erityistä huomiota etuuskohtelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja myöntämisen edellytyksiin, puutteellisten ilmoitusten seurantaan ja alkuperäselvitysten puuttumiseen, tarkastuksiin ja riskianalyysiin ja myöhempiin alkuperän tarkastamista koskeviin pyyntöihin. Vaikka EU:n taloudellisten etujen riittävä suoja on varmistettu jäsenvaltioiden yleisen tilanteen perusteella, joissakin tapauksissa on pyydetty lisätietoja täytäntöön pantavista kansallisista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että menettelyjä noudatetaan moitteettomasti.

Vuonna 2017 **EU:n ulkoista passitusta** tarkasteltiin 18 jäsenvaltiossa sen varmistamiseksi, että menettelyt, jotka koskevat passitusten takaamista, hyväksymistä ja valvontaa sekä jatkotoimia, jotka liittyvät mahdollisiin toimenpiteisiin, joista ei ole tehty päätöstä, noudattavat asiaankuuluvia säännöksiä ja että perinteiset omat varat on laskettu, todettu ja lisätty kirjanpitoon asianmukaisesti. Tarkastusten havainnot liittyivät pääasiassa sääntelykysymyksiin, joiden osalta jäsenvaltioita pyydettiin ryhtymään viipymättä toimiin.

Aurinkopaneeleja koskeva valvontastrategia tarkastettiin vuonna 2018 yhdeksässä jäsenvaltiossa. Aurinkopaneeleja koskevan valvontastrategian tarkastuksen yleisenä tavoitteena oli arvioida jäsenvaltioissa käytössä olevien järjestelmien ja menettelyjen tehokkuutta aurinkopaneeleista maksettavien polkumyöntitullien ja tasoitustullien¹³ kiertämisen estämisessä.

Tarkastuksissa kävi ilmi, että useat jäsenvaltiot olivat tulkinneet väärin polkumyöntitulleja ja tasoitustulleja koskevien asetusten säännöksiä *jostakin maasta lähettämistä* koskevan termin ja tavaroiden alkuperän määrittämiseen liittyvien tekijöiden osalta ja rajoittivat siksi keinotekoisesti näiden EU:n teollisuuden suojelemiseksi säädettyjen asetusten soveltamisalaa. Tästä virheestä aiheutui taloudellisia seurauksia asianosaisille jäsenvaltioille.

Toinen 13 jäsenvaltiossa vuonna 2018 arvioitu aihe oli **valvontastrategia tullausarvon alalla**.

Tarkastukset koskivat jäsenvaltioissa tullausarvon alalla käytössä olevaa valvontastrategiaa, jonka tarkoituksena on torjua aliarvostettujen tuotteiden ja erityisesti Kiinasta peräisin olevien tekstiilien ja jalkineiden tuontiin liittyviä riskejä ja varmistaa, että ilmoitettu arvo on tuotteen oikea arvo.

Tarkastuksissa paljastui vakavia puutteita asianmukaisten riskiprofiilien täytäntöönpanossa (esimerkiksi arvon/painon perusteella ja tämä koski kaikkia myyjiä ja riskialttiita tuotteita), jotta aliarvioituihin tuontituotteisiin voitaisiin kohdistaa tehokkaita toimenpiteitä ennen tuotteiden luovuttamista vapaaseen liikkeeseen. OLAF ja komission yhteinen tutkimuskeskus (JRC) kehittivät *puhtaat keskihinnat*, jotka toimivat vertailukohtana toimenpiteiden

¹³ Polkumyöntitullien (anti-dumping duties) englanninkielinen lyhenne on ADD ja tasoitustullien (countervailing duties) CDV.

kohdentamiseksi mahdollisesti aliarvostettuihin Kiinasta peräisin oleviin tekstiili- ja jalkinelähettyksiin¹⁴. Useat jäsenvaltiot eivät kuitenkaan käyttäneet näitä hintoja käytännössä. Epäyhdennukainen lähestymistapa riskiprofiilien luomiseen on estänyt jäsenvaltioita kohdentamasta toimenpiteitä mahdollisesti aliarvostettuihin tuotteisiin niiden valvomiseksi. Se on myös johtanut tuontivirtojen kääntymiseen kohti jäsenvaltioita, joiden toimenpiteitä aliarvostuksen torjumiseksi pidetään muita tehottomampina.

Tarkastusten tulokset vahvistivat, että unionin taloudellisten etujen edistämistä ja suojelemista varten tarvitaan ainutlaatuinen ”tullikilpi”. Riskianalyysit ja tavaroita koskevat tarkastukset parantuivat jäsenvaltioissa tähän tarkastusaiheeseen liittyvien tarkastusten ja havaintojen jälkeen.

Komission yleinen päätelmä jäsenvaltioissa viime vuosina tekemistään tarkastuksista on se, että jäsenvaltioiden valvontastrategiat ovat siirtymässä yhä enenevässä määrin tavaroiden luovuttamisen yhteydessä tehtävistä tullitarkastuksista luovuttamisen jälkeen tehtäviin tullitarkastuksiin. Ennen tavaroiden luovuttamista tai niiden luovuttamisen yhteydessä tehtävät tullitarkastukset ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta voidaan torjua aliarviointia ja havaita uudentyyppisiä tai -muotoisia petoksia tai epäsäännöllisyyksiä.

4. KOMISSION TOIMITTAMIEN TARKASTUSTEN PERUSTEELLA TOTEUTETUT JATKOTOIMET

4.1. Sääntelynäkökohdat

Silloin kun tarkastuksissa havaitaan, että kansallisiin lakeihin tai hallinnollisiin määräyksiin ei ole tehty tarvittavia muutoksia tai että niissä on puutteita, jäsenvaltioita vaaditaan ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla kyseiset lait ja määräykset saatetaan EU:n vaatimusten mukaisiksi. Tällaiset muutokset, joiden katsotaan olevan tarpeellisia perinteisten omien varojen toteamisen ja keruun yhdenmukaistamiseksi kaikissa 28 jäsenvaltiossa, ovat komission tarkastusten suuri saavutus. Havainnot ovat lisäksi tärkeä tietolähde. Niiden avulla saadaan käsitys ongelmista, joita jäsenvaltioilla on tullisäädösten soveltamisessa, ja näiden ongelmien vaikutuksesta perinteisiin omiin varoihin.

4.2. Riita-asiat

Voimassa olevien säännösten ja menettelyjen tulkinta poikkeaa joissakin jäsenvaltioissa komission vaatimuksista. Näin ollen, jos sopuratkaisua ei löydy, ainoa vaihtoehto on käynnistää rikkomusmenettely (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artikla).

¹⁴ Menetelmiä on tuettu unionin tuomioistuimen tuomiossa (C-291/15).

Vuosina 2016–2018 käynnistettiin tai päätettiin kahdeksan rikkomusmenettelyä (katso lisätietoja liitteestä). Niistä näkyvin oli Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan käynnistetty menettely, joka liittyi tekstiilien ja jalkineiden aliarviointiin. Sen vuoksi menetettiin valtavasti omia varoja, joita Yhdistynyt kuningaskunta ei suostunut asettamaan komission käyttöön.

4.3. Maksut

Vuosien 2016–2018 aikana komissiolle maksettiin yhteensä yli **105 miljoonan euron** lisäsaamiset (+75 prosenttia verrattuna kolmivuotiskauteen 2013–2015), jotka perustuivat tarkastuskertomuksissa esitettyihin ja muissa tarkastuksissa tehtyihin huomioihin. Saamiset perustuivat lisäksi tilintarkastustuomioistuimen havaintojen ja perinteisiin omiin varoihin liittyvää rikkomusmenettelyä koskevien unionin tuomioistuimen päätösten pohjalta toteutettujen jatkotoimien tuloksiin.

Jäsenvaltioiden maksamien viivästyskorkojen kokonaismäärä oli yli **110 miljoonaa euroa**.

5. TOIMET PERINTEISTEN OMIEN VAROJEN PERINNÄN TEHOSTAMISEKSI

Komissiolle on jäsenvaltioissa toimittamiensa tarkastusten lisäksi käytössään myös muita keinoja, joilla se voi valvoa perinteisten omien varojen perintää.

5.1. Sellaisten tileistä poistettujen saamisten tutkinta, joita ei ole saatu perittyä

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet perinteisten omien varojen asettamiseksi komission käyttöön. Poikkeuksena tästä ovat tapaukset, joissa perintä osoittautuu asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 13 artiklan 2 kohdan nojalla mahdottomaksi

- ylivoimaisen esteen vuoksi;
- jäsenvaltiosta riippumattoman muun syyn vuoksi; tai
- sen vuoksi, että tullivelan tileihin kirjaamista tai tiedoksi antamista on lykätty, jottei aiheutuisi vahinkoa unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavalle rikostutkinnalle.

EU:n sääntöjen mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle yli 100 000 euron suuruiset summat, joita ei saada perittyä (tileistä poistettuja saamia koskevat ilmoitukset¹⁵) sellaisten syiden vuoksi, joista jäsenvaltiot eivät katso olevansa vastuussa. Komissio esittää sen jälkeen kommentteja kustakin ilmoituksesta. Tätä pienempien määrien osalta komissio

¹⁵ **Tileistä poistettuja saamia koskeva ilmoitus:** Asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 13 artiklan mukainen menettely, jolla valvotaan jäsenvaltioiden mahdollista taloudellista vastuuta yli 100 000 euron suuruisista perinteisistä omista varoista, joita ei saada perittyä. Menettelyssä komissio esittää näkemyksensä siitä, johtuiko se, ettei perinteisiä omia varoja saatu perittyä, jäsenvaltioista riippumattomista syistä. Komissio tutkii tileistä poistettuja saamia koskevat ilmoitukset selvittääkseen, miten huolellisesti nämä ovat pyrkineet toteamaan perinteisiä omia varoja olevat tullimaksut ja perimään ne taloudellisilta toimijoilta. Summien, joita ei saada perittyä, alaraja nostettiin 50 000 eurosta 100 000 euroon neuvoston asetuksella (EU, Euratom) N:o 609/2014 1. lokakuuta 2016.

arvioi rutiiniluonteisesti näitä tapauksia koskevia otoksia paikan päällä tehtävien tarkastusten yhteydessä, koska erillistä ilmoitusvelvollisuutta ei ole.

Auttaakseen jäsenvaltioita arvioimaan niiden mahdollista taloudellista vastuuta perinteisten omien varojen määristä, joita ei saada perittyä, komissio laati valmisteluasiakirjan – yhteenvedon – jossa esitetään perusteet, joita on käytetty tileistä poistettuja saamia koskevien ilmoitusten arvioinnissa. Valmisteluasiakirja toimitettiin ensimmäisen kerran kaikille jäsenvaltioille 6. joulukuuta 2012 pidetyssä omia varoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean (ACOR) kokouksessa. Sen viimeisin, 8. maaliskuuta 2018 tarkistettu versio, jossa otetaan huomioon EU:n lainsäädäntöön tehdyt muutokset ja perinteisiä omia varoja koskeva oikeuskäytäntö, toimitettiin kaikille jäsenvaltioille niiden virallisella kielellä 1. kesäkuuta 2018.

Jäsenvaltioiden on laadittava jokaisesta asiaankuuluvasta tapauksesta jäsennelty ilmoitus ja toimitettava se komissiolle käyttäen monikielistä WOMIS-tietokantaa (Write-Off Management and Information System). WOMIS-tietokantaa päivitetään säännöllisesti, ja sen avulla jäsenvaltioiden ilmoituksia voidaan hallinnoida tehokkaasti ja turvallisesti.

Toimivaltaiset komission yksiköt arvioivat ilmoituksen ja esittävät kommentteja jäsenvaltiolle lainsäädännössä säädetyn kuuden kuukauden määräajan kuluessa. Näissä kommentteissa käsitellään perusteita, jotka jäsenvaltio voi esittää sen syyksi, ettei se ole asettanut komission saataville perinteisiä omia varoja, jotka liittyvät tullimaksuihin, joita ei ole voitu periä.

Vuosina 2016–2018 komissiolle toimitettiin 214 tileistä poistettuja saamia koskevaa ilmoitusta, joiden kokonaissumma oli 124 633 046,19 euroa. Komissio katsoi samana aikana¹⁶, että perinteisten omien varojen menettämistä ei voitu pitää jäsenvaltioiden syynä 91 ilmoituksessa, joiden kokonaissumma oli 30 435 940,72 euroa. 159 tapauksessa – joiden kokonaissumma oli **77 289 805,76 euroa** – komissio katsoi, että summia ei saatu perittyä syistä, jotka johtuivat ainakin osittain kyseessä olevista jäsenvaltioista. Viidessä tapauksessa komissiolle annettujen ilmoitusten katsottiin olevan virheellisiä tai ennenaikaisia (3 253 457,74 euroa).

Ilmoituksen osat on arvioitava perusteellisesti, jotta voidaan arvioida, voidaanko perinteisten omien varojen menettämisen katsoa johtuvan jäsenvaltioon liittyvistä syistä. Koska tämä prosessi on joskus pitkä, tämän kertomuksen laatimishetkellä tarkastettavana oli jopa 330 tileistä poistettuja saamia koskevaa ilmoitusta (167 590 097,16 euroa), jotka liittyvät vuosiin 2009–2019.

5.2. Sellaisten perinteisten omien varojen toteamiseen liittyvien virheiden käsittely, jotka johtavat kyseisten varojen menettämiseen

¹⁶ Seuraavat luvut sisältävät myös lopulta arvioidut ilmoitukset, jotka oli toimitettu alustavasti jo ennen vuotta 2016.

Vuosina 2016–2018 komissio toteutti jatkotoimia, jotka liittyivät jäsenvaltioiden tekemiin, EU:n taloudellisia etuja vahingoittaviin hallinnollisiin virheisiin (mm. paikalla toimitetut tarkastukset sekä hallinnollisista virheistä johtuvat tullien palautusta tai peruutusta koskevat kansalliset päätökset, se, että jäsenvaltiot asettavat maksut vapaaehtoisesti komission käyttöön sellaisten hallinnollisten virheiden vuoksi, joista aiheutuneet omien varojen menetykset jäsenvaltiot ottivat taloudellisesti vastattavikseen, ja alle 100 000 euron suuruiset hylätyt tileistä poistetut saamiset, joita ei saada perittyä). Näiden toimien seurauksena jäsenvaltiot asettivat komission käyttöön **52,9 miljoonaa euroa** vuosina 2016–2018. Lisäksi viivästyskorkoina maksettiin **43,2 miljoonaa euroa**.

5.3. OWNRES-tietokanta

Asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedot kaikista sellaisista petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista, joihin liittyvät määrät ylittävät 10 000 euroa. Nämä tiedot toimitetaan komission hallinnoiman ja ylläpitämän OWNRES-tietokannan kautta.

Komissio saa OWNRES-tietokannasta käyttöönsä aineistoa, jota se tarvitsee seuratakseen perintää ja valmistellakseen paikalla toimitettavia tarkastuksia. Myös petostentorjuntavirasto (OLAF) käyttää tietokantaa erilaisissa analyyseissä, ja ilmoitetut tiedot arvioidaan yksityiskohtaisesti komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamassa vuosikertomuksessa ”Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen – Petostentorjunta”.

Vuoden 2019 alussa OWNRES-tietokanta sisälsi **106 361** petoksiin tai epäsäännöllisyyksiin liittyvää tapausta (sekä ”avoimet” että ”suljetut” tapaukset) verrattuna **90 204** tapaukseen vuoden 2016 alussa. Tapauksia on noin **17,91** prosenttia enemmän eli **16 157** uutta raportoitua tapausta kolmivuotiskaudella 2016–2018.

Komission yksiköt esittelivät Brysselissä 6. heinäkuuta 2017 järjestetyssä omia varoja käsittelevän neuvoa-antavassa komitean (ACOR) kokouksessa OWNRES-tietokannan soveltamista koskevan parannuksen ja valmisteluasiakirjan siitä, miten tässä tietokannassa ilmoitetaan varojen takaisinperimistä koskevien toimien tuloksista OLAFin tutkimuksia varten.

5.4. EU:hun liittyviin maihin kohdistuva seuranta

Komissio antaa teknistä apua ehdokasmaille, jotta ne voivat kehittää hallinnollisia valmiuksia ja ottaa käyttöön tarvittavat järjestelmät perinteisiä omia varoja koskevan EU:n säännösten täytäntöönpanemiseksi niiden liittyessä unioniin. Komissio arvioi myös ehdokasmaiden valmiutta tämän osalta.

Komissio toteutti tätä alaa koskevan seurantakäynnin vuonna 2016 Montenegron liittymisneuvottelujen yhteydessä. Tämä tiedonhankintakäynti osoitti, että Montenegro tarvitsee selvästi lisää aikaa, jotta se voi mukauttaa hallinnolliset menettelynsä ja mobilisoida omien varojen järjestelmään osallistuvia eri toimijoita.

Neuvottelut unionin säännösten 33 luvusta (Varainhoitoa ja talousarviota koskevat määräykset) avattiin virallisesti Serbian kanssa 25. kesäkuuta 2018 järjestetyn Euroopan unioniin liittymistä koskeneen konferenssin jälkeen. Ensimmäisessä vaiheessa Serbian viranomaisia pyydettiin täyttämään kattava kyselylomake omien varojen järjestelmästä, jotta voidaan määritellä ja suunnitella tulevat tiedottamista ja teknistä tukea tällä alalla koskevat toimenpiteet.

6. PÄÄTELMÄT

Vuosina 2016–2018 saadut tulokset osoittavat, että perinteisiä omia varoja koskevat komission tarkastukset ja todettujen puutteiden järjestelmällinen seuranta ovat edelleen välttämättömiä ja tehokkaita keinoja perinteisten omien varojen perinnän tehostamiseksi ja sen varmistamiseksi, että EU:n taloudellisia etuja suojataan asianmukaisesti.

Tarkastukset ovat edelleen keskeinen väline, jolla yhdenmukaistetaan ja tehostetaan EU:n sääntöjen noudattamista. Niiden taloudellinen vaikutus on merkittävä. Tästä osoituksena on EU:n talousarvion käyttöön annetun lisämäärän nettoarvo, joka oli **noin 388 miljoonaa euroa vuosina 2016–2018**. Tämä luo jäsenvaltioille merkittäviä kannustimia perinteisten omien varojen asettamiseksi EU:n talousarvion käyttöön oikea-aikaisesti ja täysimääräisesti. Tämän lisäksi tarkastukset auttavat varmistamaan, että tulleva ja kirjanpitosääntöjä sovelletaan oikein, minkä ansiosta ne suojelevat EU:n taloudellisia etuja ja ovat tehokas keino torjua ja ehkäistä haitallista kilpailun vääristymistä.

Komissiolla on ratkaistavanaan useita haasteita perinteisten omien varojen alalla. Brexit on erityisen merkittävä ongelma tulliliiton kannalta, ja komissio ja jäsenvaltiot ovat jo joutuneet osoittamaan sen vuoksi huomattavasti resursseja erilaisiin mahdollisiin skenaarioihin valmistautumiseksi. Tämän lisäksi niiden on täytynyt ryhtyä kaikkiin toimenpiteisiin unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi EU:n talousarvioon liittyvien tulojen osalta.

Lisäksi kansainvälisen kaupankäynnin kehitys ja sähköisen kaupankäynnin kaltaiset suuntaukset tuovat sekä uhkia että mahdollisuuksia. Niitä varten tarvitaan uusia työkaluja ja komission ja jäsenvaltioiden välisen tiiviin yhteistyön jatkamista, jotta voidaan tehostaa riskiperusteista tullivalvontaa ja varmistaa tullimaksujen tehokas kerääminen.

Perinteisistä omista varoista vastuussa olevat komission yksiköt ovat vahvistaneet viime vuosina tähän liittyvää yhteistyötään, jotta ne voisivat ratkaista tehokkaammin edessä olevia haasteita. Ne jatkavat toimien toteuttamista tulliliiton toiminnan parantamista varten.